

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการดูแลที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางตามการรับรู้ของผู้ป่วยในหอผู้ป่วยพิเศษ โรงพยาบาลอุดรดิตถ์ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามผู้ป่วยที่มาพักรักษาตัวในหอผู้ป่วยพิเศษ โรงพยาบาลอุดรดิตถ์ ในช่วงระหว่างวันที่ 9 เดือน กันยายน ถึง วันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2545 โดยมีวิธีการดำเนินการศึกษาดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ป่วยที่พักรักษาในหอผู้ป่วยพิเศษ โรงพยาบาลอุดรดิตถ์ซึ่งมีจำนวน 8 หอ

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยทุกคนที่นอนพักรักษาในหอผู้ป่วยพิเศษ โรงพยาบาลอุดรดิตถ์และรอจำหน่ายกลับบ้าน จำนวนทั้งหมด 195 คนในช่วงระหว่างวันที่ 9 เดือน กันยายน ถึง วันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2545 และมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

1. อายุ 18 ปีขึ้นไป
2. รู้สึกตัวดี มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์
3. เป็นผู้ที่มีความสามารถในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ภาษาไทยได้ดี
4. ยินยอมเข้าร่วมการศึกษา

ผู้ศึกษาแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทุกคน และได้รับแบบสอบถามคืน 185 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.87 ของแบบสอบถามที่แจกทั้งหมด และมีแบบสอบถามที่มีคำตอบสมบูรณ์ครบถ้วนจำนวน 181 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.82 ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้จึงมีจำนวน 181 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับ อายุ อาชีพ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว การใช้สิทธิการรักษาพยาบาล ระยะเวลาในการนอนโรงพยาบาล

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการดูแลที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางตามการรับรู้ของผู้ให้บริการ แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น โดยใช้กรอบแนวคิดการดูแลที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางของเกอร์ติสและคณะ (Gerteis et al., 1993) ประกอบด้วยคำถามปลายเปิดที่ครอบคลุมการได้รับปฏิบัติจากผู้ให้บริการใน 7 ด้าน คือ

- 1) ด้านการยอมรับในคุณค่า ความพอใจ และความต้องการของผู้ป่วย จำนวน 13 ข้อ
- 2) ด้านการประสานงานและการบูรณาการในการดูแล จำนวน 6 ข้อ
- 3) ด้านข้อมูลข่าวสาร การติดต่อสื่อสาร และการให้ความรู้ จำนวน 5 ข้อ
- 4) ด้านความสุขสบายทางด้านร่างกาย จำนวน 9 ข้อ
- 5) ด้านการสนับสนุนด้านจิตใจ การบรรเทาความกลัว และความวิตกกังวล จำนวน 6 ข้อ
- 6) ด้านการมีส่วนร่วมของครอบครัวและผู้ใกล้ชิด จำนวน 6 ข้อ
- 7) ด้านการส่งต่อและการดูแลต่อเนื่อง จำนวน 5 ข้อ

แต่ละข้อคำถามมีคำตอบให้เลือกแบบประมาณค่า 4 ระดับ ดังนี้

ไม่ได้รับเลย (0 คะแนน)

ได้รับน้อย (1 คะแนน)

ได้รับปานกลาง (2 คะแนน)

ได้รับมาก (3 คะแนน)

ในการคิดค่าคะแนน ในภาพรวม ผู้ศึกษาจะนำคะแนนที่ได้ทั้งหมดรวมกันแล้วหารด้วยจำนวนข้อทั้งหมด การคิดคะแนนในรายด้าน ผู้ศึกษาจะนำคะแนนที่ได้ในแต่ละด้านรวมกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อคำถามในแต่ละด้าน ค่าคะแนนทั้งในภาพรวมและรายด้านจะอยู่ระหว่าง 0 – 3 คะแนน แปลผลคะแนนเป็นระดับ โดยวิธีการแบ่งช่วงคะแนนเป็น 4 ช่วง ดังนี้

0 – 0.74 คะแนน แสดงว่า ไม่มีการดูแลที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางในภาพรวม/รายด้าน

0.75 – 1.49 คะแนน แสดงว่า การดูแลที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางในภาพรวม/รายด้าน อยู่ในระดับน้อย

1.50 – 2.24 คะแนน แสดงว่า การดูแลที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางในภาพรวม/รายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

2.25 – 3.00 คะแนน แสดงว่า การดูแลที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางในภาพรวม/รายด้าน อยู่ในระดับมาก

การวิเคราะห์รายข้อ ผู้ศึกษาใช้เกณฑ์แสดงระดับตามที่ปรากฏในแบบสอบถาม โดยไม่ได้ทำการแปลผลคะแนนที่ได้แต่อย่างใด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ในด้านการจัดบริการพยาบาลและการศึกษา เกี่ยวกับการดูแลที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จำนวน 6 ท่าน ตรวจสอบแก้ไขเกี่ยวกับขอบเขตของเนื้อหา ความตรง และความครอบคลุมของเนื้อหาที่จะทำการศึกษา หลังจากนั้นผู้ศึกษานำข้อแนะนำมาแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือ และส่งให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมพิจารณาอีกครั้ง จนกว่าจะได้รับการยอมรับ โดยคำนวณค่าความเห็นสอดคล้อง การยอมรับของผู้ทรงคุณวุฒิได้เท่ากับร้อยละ 0.93 และนำแบบสอบถามมาคำนวณหาค่าดัชนีความเที่ยงตรง (Content Validity Index : [CVI]) ได้ค่าเท่ากับ 0.92

2) ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้ป่วยที่พักรักษาในหอผู้ป่วยพิเศษ โรงพยาบาลอุดรดิตถ์ ขณะรอจำหน่ายกลับบ้านในช่วงต้นเดือน สิงหาคม 2545 จำนวน 20 คน จากนั้นนำแบบสอบถามส่วนที่ 2 มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาชี้แจงวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่จะได้รับในการศึกษารั้งนี้แก่ผู้เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งชี้แจงให้ทราบถึงสิทธิการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมในการศึกษารั้งนี้ โดยคำตอบที่ได้ทุกอย่างจะถือเป็นความลับ ไม่เปิดเผยเป็นรายบุคคล การนำเสนอผลการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจะทำในภาพรวม และเป็นประโยชน์ทางวิชาการ และการพัฒนางานเท่านั้น การตอบแบบสอบถามจะไม่มีผลใด ๆ ต่อผู้เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และผู้เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาสามารถปฏิเสธการเข้าร่วมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้ตลอดเวลา

การรวบรวมข้อมูล

- 1) ผู้ศึกษานำหนังสือรับรองจากประธานกรรมการสาขาวิชาการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เสนอต่อผู้อำนวยการโรงพยาบาลอุดรดิตถ์ด้วยตนเอง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการศึกษา ขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล และชี้แจงถึงการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง
- 2) เมื่อได้รับอนุมัติแล้วผู้ศึกษาเข้าพบหัวหน้าหอผู้ป่วยพิเศษทั้งหมด เพื่อชี้แจงรายละเอียดในการศึกษาและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3) ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูล โดยผู้ศึกษาขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่ในหอผู้ป่วยพิเศษ ในการส่งแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยในหอผู้ป่วยพิเศษ พร้อมแนะนำวิธีการตอบแบบสอบถาม และรับคืนก่อนผู้ป่วยกลับบ้าน โดยเจ้าหน้าที่หอผู้ป่วยพิเศษได้ส่งแบบสอบถามให้ผู้ป่วยทั้งหมด 195 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 185 ฉบับ
- 4) ผู้ศึกษาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน พบว่ามีแบบสอบถามที่ถูกต้อง สมบูรณ์ จำนวน 181 ฉบับ
- 5) ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / FW version 10.0.7 (Statistical Package for the Social Science for Windows) โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยหาความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย
2. ข้อมูลการดูแลที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางตามการรับรู้ของผู้ป่วยในหอผู้ป่วยพิเศษ โรงพยาบาลอุดรดิตถ์ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. ข้อมูลการดูแลที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางตามการรับรู้ของผู้ป่วยในหอผู้ป่วยพิเศษ โรงพยาบาลอุดรดิตถ์ รายข้อวิเคราะห์โดยหาความถี่ และร้อยละ